సగటు మనిషి

కాలింగ్ బెల్ విని తలుపు తెరిచిన పార్థసారథి ఎదుట నవ్వుతూ నిలబడ్డ ఆమెని తెల్లపోతూ చూశాడు. పచ్చని పసిమిరంగు, క్లిప్ పెట్టిన తెల్లజుత్తు, కళ్ళజోడు – కంచి కాటన్ పెద్ద పమిటంచు చీర, అదే అంచు జాకెట్టు, భుజాన ఖాదీషోల్డర్ బ్యాగు..... అరవై పైబడిన స్త్రీ...ఒక్క క్షణం అలాచూసిన ఆయనకి ఫ్లాష్ వెలిగినట్టు ఓ జ్ఞాపకం!

'సంస్కృతీ'' తడబతడుతూ అన్నారాయన. ఆమె మొహం విప్పారింది. నవ్వుతూ.

''అమ్మయ్య గుర్తుపట్టావు... థాంక్ గాడ్..నన్ను చూసి గుర్తుపట్టలేవనుకున్నాను. లోపలికి రావచ్చా''

''ఆ..ఆ.. రా, రండి...రండి... ఎన్నాళ్లు, ఎన్నేళ్ళయింది చూసి, నలభై ఏళ్లా, ఏభై ఏళ్లా... ఆమెరికా వెళ్లిపోయాక చూడనే లేదు గదా... చాల ఆసంతోషం. నన్ను గుర్తుంచుకుని యిలా రావడం'' సోఫా చూపిస్తూ ఆహ్వానించారాయన.

''అండీ ఏమిటీ, కొత్తగా ఏమిటా పిలుపు... అంత పరాయిదాన్ని చెయ్యకు'' అలిగినట్టు అంది కూర్చుంటూ.

''బావుంది.. అపుడు స్టూడెంట్స్‌మి, యిప్పుడు డెభై ఏళ్ళు వచ్చాయి. అలా ఎలా అనగలను'' నవ్వి ''అదిసరే.. యిన్నాళ్లకు.. యిన్నేళ్ళ తరువాత యిప్పుడు నేను ఎలా గుర్తువచ్చాను.. నేనిక్కడ వున్నానని ఎలా తెల్సింది... అమెరికాలోనే వుంటున్నారా శలవలకి వచ్చారా'' ప్రశ్నలు కురిపించారు.

''ఆగాగు, గుర్తురావడం ఏమిటి, అసలు మర్చిపోతే గదా గర్తు తెచ్చుకోడం... నీవెక్కడవున్నావ్... ఏం చేస్తున్నావ్, ఎలా వున్నావ్.. నీ పెళ్లి, పిల్లలు, ఉద్యోగం, ఇక్కడ స్థిరపడడం, నీ వైఫ్ పోవడం.. ప్రతి ఒక్కటి నీ గురించిన సంగతులు తెలుసు నాకు'' ఉద్వేగంగా అంది సంస్కృతి.

పార్థసారధి తెల్లపోతూ చూశాడు.

''ఎలా ఎలా తెలుసు? నాకసలు నీ గురించే తెలియదు. నీవు యు.ఎస్. వెళ్లాక నీ గురించే వినలేదు'' ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు.

''అదేమరి నీకు నాకు తేడా.. మీ మగవాళ్ళు వుత్త అవకాశవాదులు. ఆడవాళ్ళు అలా కాదు. ప్రేమించిన వ్యక్తిని అంత తొందరగా మర్చిపోరు'' పార్థసారధి తెల్లపోతూ చూశారు. ''అదేమిటి'' అయోమయంగా చూశాడాయన.

సంస్కృతి అల్లరిగా నవ్వింది. ''అదంతేలే. చెప్పాగా మీ మగవాళ్ళు....!

''ఇదన్యాయం. నీ మనసులో ఏముందో నాకెలా తెలుస్తుంది. ఈ ప్రేమ ఏమిటి, ఎప్పుడూ వినని విషయం చెపుతున్నావు. అదీ ఏభై ఏళ్లతరువాత. ఈ ముసలి వయసులో ఈ ముచ్చట ఏమిటి!'' ఆయోమయంగా ఆడిగారాయన.

''ఏం నిన్ను ప్రేమించకూడదా'' చిలిపిగా నవ్వింది.

''ప్రేమిస్తే మరి అప్పుడేం చప్పలేదుగా... యిప్పుడేమిటి''

''అదంతేలే.. నన్ను నేను తెల్సుకునేసరికి టూలేటయింది. నా మనసే నాకు తెలియలేదు. ఆ మనసేమిటో చెపుతాననుకుని ఎదురుచూసే సరికి చేయి జారిపోయావు'' నవ్వుతూ చూసింది. అర్థం కానట్టే చూశాడాయన. ''ఏయ్ మొద్ద బ్బాయిలా ఆ వెర్రిచూపులేమిటి! గతంగతః - కాలాన్ని వెనక్కి తిప్పలేంగదా మరిచిపో, భవిష్యత్తు గురింఛిచ అలోచిద్దాం

భవిష్యత్తా! యింకా మనకు భవిష్యత్తేం మిగిలింది రేపో మాపో రాలడానికి సిద్ధంగా వున్న ఆకులం. ఈ వయసులో రోగాల బారినపడి మంచాన పడకుండా హాయిగా దాటిపోవాలన్నదే కోరికతప్ప యింకే ఆలోచనలు లేవు''

అబ్బ, అచ్చు ముసలాడిలా మాట్లాడుతున్నావు. నీకు డెబ్బై రెండేళ్ళు వచ్చాయి. నాకు డెభై వయసు శరీరానిదా, మనసుదా!''

అర్థం కానట్టు చూసి, అంతలోనే జవాబు తట్టి శరీరంలో భాగమేగా మనసు వయసూ దానికే వుంటుంది''

నేను వప్పుకోను. మనసుకి వయసేమిటి, నిత్యనూతనంగా వుంటుంది మనసు, ఆత్మ వీటికి మరణంలేదంటారుగదా!'' రెట్టించింది.

ఏమోనాకలా అనిపించదు. నీమనసుకివయసుంటుంది. మన మనసు ఐదేళ్ళప్పుడు ఆలోచించినట్ట యిరవయ్యేళ్లకి ఆలోచించినట్లు ఇరవైలో ఆలోచించి నట్టు నలభైలో - నలభైలో, అరవై ఏళ్ళప్రతి దశలో మన ఆలోచనలు మారవూ. అంటే శరీరంతో పాటు మనసూ ఎదుగుతుందనీ, మారుతుందంటాను నేను. ఇప్పుడు ఈ వయసులో మనం ప్రశాంతజీవనం కోరుకుంటూ బతుకుదాం అనుకోడం మనూ అల్సిపోయి విశ్రాంతి కోరుకుంటోంది అని గదా!''

సాలోచనగా చూసింది సంస్కృతి ''నాకెందుకు మరి అలా అనిపించడం లేదు.'' జీవితంలో ఇదివరకు పొందనిది యిప్పుడేనా పొందాలని ఆరాటపడ్తోందే''

పార్థసారథి వింతగా అర్థంకానట్టు! చూవారు. మనసులో ఏదో భయంలాంటి అలజడి. ఈ సంస్కృతి ఏమిటి యిలా మాట్లాడుతుంది... ఊరికే సరదాగా ఆట పట్టిస్తున్నట్టుంది. ఆయన మనసుకి సర్ది చెప్పుకున్నాడు.

''సరేలే అవన్నీ వదిలేయి. నీ గురించి చెప్పు.. మీ వారేం చేస్తారు. ప్లలలు పెద్దవాళ్లయ్యిరా.. ఆమెరికాలో సెటల్ అయినట్టేనా.. ఇక్కడికి ఎప్పుడు వచ్చావు. నీ సంగతులన్నీ చెప్పు'' కుతూహలంగా అడిగారు.

''కాంతవమ్మగారూ.. కాస్త కాఫీ చేస్తారా.. దాంతోపాటు ఏ బజ్జీలో పకోడీలో కాస్త చేసిపెట్టండి.. స్నేహితులు వచ్చారు'' వంటింటి వైప వెళ్లి అన్నారు.

అంతవరకు తలుపుచాటునుంచి కుతూహలంగా చూస్తున్న కాంతమ్మ '' అలాగే బాబూ, చేసి పట్టుకొస్తా పది నిమిషాల్లో'' అంది.

''ఊ...వంటావిడని పెట్టుకుని కాలక్షేపం చేస్తున్నవన్నమాట. ఇక్కడింకా యిలాంటి సదుపాయాలున్నాయి చక్కగా. అక్కడ ఓపికున్నా లేకపోయినా అన్నీ మనమే చేసుకోవాలి''

''శకుంతల పోయి రెండేళ్లయింది. పిల్లలు అమెరికా రా అంటూ ప్రాణాలు తీస్తారు. నెలరోజులకంటే వుండలేక వచ్చేస్తాను. అదృష్టవశాత్తూ కాంతమ్మగారు, నన్ను కనిపెట్టుకుని వుండే ఆవెు దొరికింది. ఏదీ యిబ్బంది లేకుండా గడిచిపోతున్నాయి రోజులు... అదిసరేగాని నీ గురించి ఏం చెప్పనే లేదు....మీ వారు, పిల్లలు?''

సంస్కృతి నవ్వింది....''వారు...పిల్లలు...ఏం చెప్పాలి వాళ్ల గురించి, అలాంటి వారెవరన్నా వుంటేగా చెప్పడానికి''

''అదేమిటి పెళ్లి చేసుకోలేదా!'' తెల్లపోతూ అడిగారాయన.

''లేదు''

''అదేమిటి! ఎందుకిలా వుండిపోయావు. నచ్చిన వారెవరూ దొరకలేదా!''

''నచ్చినవారు చేజారిపోయా...'' చిలిపిగా అంది. పార్థసారథి మొహంలో కలవరపాటు. కొంత అర్థమయి ...వనట్టు ఆమె మాటలకి గాబరాపడి వంటింటి వైపు చూశారాయన. పకోడీలు తెస్తూంది కాంతమ్మ. ప్లేట్లు మంచినీళ్లు పెట్టి ''కాఫీ కాస్త ఆగి కలపా... బాబుగారూ'' అంది కుతూహలంగా సంస్కృతినే గమనిస్తూ.

''ఆ...ఆ....పది నిమిషాలాగి తెండి'' అన్నారాయన.

సంస్కృతి తన ప్లేటందుకుని ''ఏమిటి పకోడీలు పెట్టి పంపించేయాలనుకుంటున్నావా.. అదేం కుదరబ్బాయి పెట్టేబేడాతో వచ్చాను వుందామని... మీ యిల్లు వెతికాక హోటల్నించిసామాను తెచ్చుకుందామని వదిలేశా''

ఆమె మాటలు వినగానే ఆయనకి కాస్త గాబరా అనిపించింది. ఆడదిక్కులేని సంసారం...సంస్కృతి యిక్కడొచ్చి వుంటానంటుంది. సందిగ్ధంలో వుండగానే-

''నిజంగానే వుందామని వచ్చానయ్యా బాబూ, నీవుండగా హోటలు ఖర్మేందుకు?''

''ఆ..ఆ...తప్పకుండా వుండచ్చు దానికేం'' మనసులో యిబ్బందిగా వున్నా పైకి నవ్వుతూ అన్నారాయన. ''ఈ వూర్లో వున్న నాల్గు రోజులు తప్పకుండా యిక్కడే వుండచ్చు. కాంతమ్మగారున్నారు నీకేం కావాల్సినా చూసుకుంటుంది''

''నాలుగు రోజులేనా శాంక్షన్ చేశావు.. సపోజ్.. నాకిక్కడే వుండాలనిపిస్తే.. వుండనిస్తావా'' కాంతమ్మ కాఫీలతో రావడ... చూసి యింగ్లీషులోకి సంభాషణ మార్చింది.

పార్థసారథి మొహంలో కలవరం.. యిదేమిటి బాబూ! ఈ సంస్కృతి యిలా అంటుంది. అమె ఏం మారలేదు... అప్పుడూ అంతే, స్టూడెంటుగా

వున్నప్పుడూ అంతే.. చెప్పాపెట్టకుండా రూముకొచ్చేది. ఆకలేస్తోంది తినడానికే వుంది అనేది. కాస్త ఓ అరగంట పడుకుని వెడతానంటూ పక్కమీద వాలిపోయేది. ఎవరన్నా చూస్తే ఏం అనుకుంటారోనని హడాలిపోయేవాడు. యిప్పటికీ యిదే పద్ధతిలో వుందే అనిపించింది. జవాబేం తట్టక నవ్వేశారాయన కాఫీ తాగుతూ.

''హోటలుకెళ్లి సామాను తీసుకువద్దామా'' అంది కప్పు కిందపెడ్తూ.

''ఏమిటి నిజంగానే అంటున్నారా... అమెరికా స్టాండర్డ్ యిల్లు కాదు నాది.. అలవాటు లేని చోట వుండగలవా'' కాస్త బిడియంగా అన్నాడాయన.

''మహానుభావా... యిల్లు కాదు నాకు కావాల్సింది...మనుష్యులు....అమెరికా వైభోగాలన్నీ అనుభవించి విసుగు పుట్టిందిలే.... యిప్పుడీ యిండియన్ పూరిగుడిసైనా మహారాజులా వుండగలను. ఆ భోగభాగ్యాల కోసం యిక్కడికి రానవసరం లేదుగా... నాకే యిబ్బంది లేదు. నీ కేమన్నా యిబ్బందా, ఫ్రాంక్‌గా చెప్పు''

''అబ్బే లేదు.. హోటలుకి నేనెందుకు, ఈలోగా నీ రోము సర్దించి రెడీ చేస్తాను. టాక్సీవుందిగా వెళ్లిరా''

''సరే .. ఓ గంటలో వస్తా'' అంటూ వెళ్లిపోయింది.

ఆయన ఒక్క నిమిషం దిగాలుపడిన వాడిలా కూర్చుని, ''కాంతమ్మ గారు....నర్సమ్మ వుంటే ఓసారిటురమ్మనండి. ఆ చూడండి.. చాలా రోజుల తరువాత మాకు కావాల్సిన యీవిడ అమెరికానించి వచ్చారు. ఇక్కడ కొన్నాళ్ళుంటారుట. కాస్త ఆవిడున్నన్ని రోజులు వంటలవి ఆవిడకి కావాల్సినట్టు చేసిపెట్టండి. కారాలవి తింటుందో లేదో ఆడగండి. రాత్రికి వంట సంగతి చూడండి'' గది సర్దించడానికి వెళ్ళారు.

పనిమనిషికి చెయ్యాల్సినవి చెప్పి సోఫాలో వాలిపోయారాయన. ఏదో అలజడి, కాస్త బెరుకు, మరికాస్త సందిగ్ధత ఆయనని చుట్టుముట్టాయి.

ఏదో తన రొటీన్ తను ఏర్పరచుకుని ప్రశాంతంగా బతుకుతూంటే యిప్పుడీవిడయిలా రావడం ఏమిటి! ముందునించి సంస్కృతి విచిత్రమైన మనషే. యిరవై ఏళ్ల స్టూడెంట్‌గా ఎలావుందో డెబ్బై ఏళ్ళొచ్చినా ఆమెలో మార్పులేదు. అప్పుడూ యిప్పుడూ తనకి అర్ధంకాని మనిషే!

సంస్కృతి.. ఎప్పుడూ వినని పేరు... ఆపేరే అందరిలో ఆనాడు కుతూహలం కలిగించింది.. పేరులాగే ఆమె కూడా మిగతావారికంటే భిన్నంగా వుండేది. ఆంధ్రా యూనివర్సిటీలో ఎమ్మే యింగ్లీషులో జాయిన్ అయింది. బి.ఏ. వరకు కలకత్తా 'శాంతినికేతన్' లో చదివిందట! తండ్రి బ్రిటిష్‌వారి కాలంలో ఓ అయిల్ కంపెనీ మేనేజరుగా కలకత్తాలో పెద్ద ఉద్యోగం! వైజాగ్ ట్రాన్స్‌ఫర్ మీద వచ్చారట. అప్‌లాండ్స్‌లో పెద్ద బంగళా.. బట్లర్లు, నౌకర్లు, చాకర్లు హంగామా అంతా ఉండేది. సంస్కృతి తండ్రి బ్రిటిష్ కంపెనీలో పనిచేస్తున్నా భారతీయ సంస్కృతి సాంప్రదాయాలని పాటించే మనిషిట. ఉదయం గాయత్రి చేస్తే కానీ కాఫీ కూడా తాగరట. కూతురిని కూడా చక్కని సాంప్రదాయంగా పెంచేరుట. సంస్కృతి వేషం కూడా అడుగడుగునా భారతీయత ఉట్టిపడేది. మంచి పసిమిరంగు. ఎప్పుడూ చేనేత అంచున్న చీర అదే బోర్డరున్న జాకెట్టు, నుదుట పెద్దబొట్టు, బారెడు జడ- ఆకు చెప్పులు. భుజాన ఖాదీ షోల్డర్ బ్యాగు. వేషం సంప్రదాయంగా వున్నా అద్భుతమైన ఇంగ్లీష్ మాట్లాడేది. మిగతా అమ్మాయిలందరికంటే వేషభాషల్లో భిన్నంగా వున్న సంస్కృతి గురించి అందరూ భిన్నంగా వున్న సంస్కృతి గురింఛిచ అందరూ వింతగా చూసేవారు. చెప్పుకునే వారు యూనివర్సిటీలో.. ఆమె ఎప్పుడూ ఏదో పుస్తకం చదువుతూండేది. నాది ఫిజిక్స్ డిపార్ట్‌మెంట్... ఆమెది ఇంగ్లీష్.. యిద్దరం కలిసే అవకాశం లేదు. మగపిల్లల మాటలు ప్రభావంతో లైబ్రరీలో పుస్తకాల ముందున్న ఆమెని మొదటిసారి చూశాను. చూడగానే ముందు తట్టేది ఆమె అద్భుతమైన అందం. విలక్షణమైన ఆకృతి.. ఏదో అనిర్వచనీయమైన అనుభూతి. అందరూ ఆమెగురించి ఎందుకు ప్రత్యేకంగా చెప్పుకుంటున్నరో అర్థం అయింది. అయస్కాంతంలాగా తెలియకుండానే ఇంగ్లీషు డిపార్ట్‌మెంటు లేదా లైబ్రరీ వరండాలు పట్టుకు వేలాడే వారిలో నేనూ జత అయ్యాను. సాహిత్యంపట్ల నాకున్న అభిలాష, అభిరుచి యిద్దరినీ దగ్గర చేసింది. రెండు నెలల్లో పుస్తకాలతో మొదలైన పరిచయం యూనివర్సిటీలో వున్న రెండేళ్లలో చాలా దగ్గరయ్యాం.

ఆమె మనతో ఎంతో చదువుగా మాట్లాడినా మనల్ని హద్దు దాటనివ్వని వ్యక్తిత్వం ఆమెది! గౌరవం తప్ప చులకన భావం కలగనీయనంత సంస్కారవంతమైన ప్రవర్తన! ఆమె స్నేహానికి స్త్రీ, పురుష భేదం లేదు. నిస్సంకోచంగా రూముకొచ్చేది. గంటలు తరబడి మాట్లాడేది. ఎంత చనువిచ్చినా గీత దాటగలిగే సాహసం ఎవరికి వుండేది కాదు.

మామూలు మద్యతరగతి సంసారంలో పుట్టిన నేను కన్నెత్తి చూడలేనంత తేడా అనిపించి ఆమె అందాన్ని, విద్వత్తుని మనసులో ఆరాధించడం తప్ప ఇంకో

ఆలోచనే రాలేదు. చదువయి, డాక్టరేట్ చేసి యూనివర్సిటీలో ప్రొఫెసరునయి తాహతుకి తగిన అమ్మాయిని చేసుకుని జీవితం ఏ ఒడిదుడుకులు లేకుండా గడిపిన నాకు సంస్కృతి ఊహలలోకి రాలేదు.

ఇప్పుడిలా! యిన్నేళ్ల తరువాత నా జీవితంలోకి రావడం.

★ ★ ★ ★ ★

"సంస్కృతీ, నీవు నా నించి ఏం ఆశిస్తున్నావో నాకు సరిగా అర్ధం ఆయ్యేట్టు చెపుతావా"

సంస్కృతి వచ్చి పదిరోజులయింది. హాయిగా ఎప్పటినుంచో వున్న యింటి మనిషిలా అమిరిపోయింది. వెళ్లే ప్రసక్తే లేదు. ఎన్నాళ్లుంటుందో, ఎప్పుడు వెడ్తుందో అడగడానికి సతమతమవుతూ, ఎవరేం అనుకుంటున్నారోనని బిడియపడ్తూ, ఆఖరికి ఏదో ఒకటి తేల్చుకోవాలన్న తెగింపుతో అడిగాడాయన. సంస్కృతి ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

"ఏమాశిస్తున్నాని నీ వనుకుంటున్నవు?" ఎదుర్ప్రశ్నవేసింది.

"అది తెలియకనే గదా అడిగింది" ఉడుక్కున్నట్లున్నాడు. సంస్కృతి నవ్వింది.

"గత వారం పది రోజుల నించి మనం ఏం చేస్తున్నా. అదే నేనాశించి దీనీనించి. అంతకుమించి ఏం అవసరం లేదు నాకు" నిదానంగా ఆయనవంకే చూస్తూ అంది.

అర్థంకానట్టు చూశారు పార్థసారధి.

"చూడు పార్థూ.. తొలివెలుగు ఉదయాన్నే నీతో సమంగావాక్‌కి వస్తున్నాను. తిరిగొచ్చి ఈ వరండాలోనే కాఫీ తాగుతూ పేపరు చదువుతూ వార్తలు పంచుకుంటున్నాం. కల్సి టిఫిను చేస్తాం. ఛెస్ అడుకుంటున్నం. ఆడుతూ దేని గురించో వాదించుకుంటున్నాం భోజనాల దగ్గరా కబుల్లే.. కాసేపు విశ్రాంతి.. సాయంత్రం వ్యాహ్యాళి – నీ సీనియర్ సిటిజన్స్ గ్రూపులో నేనూ కలిసాగా.. తిరిగొచ్చి కాసేపు టి.వి. చడటం తరువాత యీ వెలుగు నీడ వరండాలో ఎమ్మెస్ సుబ్బలక్ష్మి బాలమురళీ, పాత హిందీపాటలు వింటూ తన్మయులవుతూ పాత జ్ఞాపకాలు కల బోసుకోవడం – చెరో పుస్తకం చదువుకుంటూ భావాలు పంచుకుంటూ మంచి స్నేహితుల్లా రోజంతా గడుపుతున్నాం.. అదే అంతే.. నీనించి నేను ఆశించేది.

పొద్దు నాకు నా స్థాయిలో ఆలోచించగలిగే మనిషి సహచర్యం కోసం పరితపించాను. ఓ కవిత చదివి స్పందించే హృదయం, ఓ జోక్ వేస్తే సెన్సాఫ్ హ్యూమర్‌తో ఆనందించగలగడం, ఓ మాటకి రిటార్ట్ యివ్వగలిగినంత తెలివి, గడుసుదనం - నా వేవ్‌లెంత్‌కి సరిపోయే - మనిషి సహచర్యం కోస మొహం వాచిపోయి వచ్చాను. పెళ్లి చేసుకోలేకపోయావా అన్నావు 'చాలా సార్లు. నా ఆలోచనలని అర్థం చేసుకునే స్థాయి మనిషే దొరకలేదు. అప్పుడే నీ విలువ అర్థం అయింది. నేనేం వదులుకున్నానో తెల్సింది. నాన్న పెళ్లి పెళ్లి అని కలవరించిపోయారు. నీకోసం వాకబు చేస్తే నీ ఉద్యోగం నీ సంసారం గురించి తెల్సి నిన్ను నేను నా నిర్లప్తత వల్ల దూరం చేసుకున్నందుకు బాధపడ్డాను. ఉద్యోగం, పుస్తకాలు, సంగీతం, నా సహచారులు, దేశాలు చుట్టి వచ్చాను. ఎక్కడా నాకు కావాల్సింది, కావాల్సిన మనిషి దొరకలేదు. రిటైరై పదేళ్లయింది. ఇంక అమెరికాలో వుండాలనిపించలేదు. మళ్లీ నీ గురించి వాకబు చేశాను. నీ భార్యపోయి ఒంటరిగా వున్నానని విన్నాను. ఇప్పుడు నీకు ఒంటరితనంలో బాధ అర్థమయి వుంటుంది. ఆలస్యం అయినా అప్పుడు పొందలేని నీ సహచర్యం పొందుదామనిపించింది. అంతే నాకు కావాల్సింది.. అంతే అంతే'' ఉద్వేగంగా అంది.

''సారీ, నీ జీవితంలో వాక్యూమ్ నాకర్థం అయింది. కాని ఇది ఇండియా, ఎంత విదేశ సంస్కృతి అలవడినా యింకా ఓ ఆడ, మగ డెభై ఏళ్లున్నా యిద్దరు కలిసి ఓ యింట్లో వుంటే విచిత్రంగా చెప్పుకునే స్థాయి నుంచి యింకా దాటలేదు. ఈ పదిరోజులుగా పాలవాడు, పేపరువాడు, చాకలివాడు అంతా ఎంత వింతగా చూసున్నారూ గమనించావా! మనిద్దరం కల్సి వాక్‌కి వెళ్తుంటే చుట్టుపక్కలవాళ్లు వింతగా చూస్తున్నారు. నా పిల్లలకీ సంగతి తెల్సి నాన్నకి ఈ వయసులో యిదేం పని అనుకోవచ్చు''

''చూడు.. మిగతా వాళ్ల గురించి ఈ లోకం ఏమనుకుంటుందోనన్నది నాకనవసరం. నీ పిల్లలకి మన స్నేహం గురించి చెప్పు. నీవు చెప్పలేకపోతే నే చెపుతా''.

''లోకం గురించి నీకక్కరలేకపోవచ్చు. లోకం నిన్ను పట్టించుకుంటుంది''

''అదిసరే, ముందసలు నీకే యిబ్బందిగా వున్నట్టుంది. పొమ్మని డైరెక్ట్‌గా చెప్పలేక యిలా చెప్తునావా'' ఆమె గొంతులో బాధ. ఆమె చూపులు తప్పించుకుని

''అలా అనకు, నీవెంత వంటరితనం అనుభవించి ఈ నిర్ణయానికి వచ్చావో అర్థం అయింది. కానీ ఓ పక్క యిలాంటి మన దేశంలో అలవాటు లేక ఇద్దరం

అపహాస్యం పాలవుతామేమోనని భయం. సరే ఆలోచిద్దాం! అందుకు కాస్త సమయం పడ్తుంది. అర్థం చేసుకో!''

''సరేలేవయ్యా బాబూ! ఏదో నన్ను పెళ్లి చేసుకోవన్నట్టూ, ఆస్తిపాస్థులలో భాగం అడిగినట్లో బెంబేలు పడుతున్నావు'' తేలిగ్గా నవ్వుతూ అంది.

* * * * *

''నాన్నగారూ మీ ఇ-మెయిల్' చూశాం అన్నయ్యా, నేనూ సంస్కృతీ ఆంటీ కూడా అన్నీ వివరంగా పంపిచారు. అన్నయ్య నేను చాలా థ్రిల్లింగ్‌గా ఫీలయ్యాం'' శరణ్య చాలా ఎగ్జైటింగ్‌గా అంది.

''థ్యాక్స్ అమ్మా! మీరే మనుకుంటారో, ఈ వయసులో యిదేం పని అని అనుకుంటారేమోనని భయపడ్డాను. శరత్ ఏమన్నాడు'' పార్థసారధి ఆరాటంగా అడిగారు. అవతల కాన్ఫరెన్స్ ఫోనులో వింటున్న శరత్ - ''నాన్నగారూ.. ఈ వయసులో వంటరిగా వున్న మీకు మంచి తోడు దొరకడం అదృష్టం అంటాను. మేం ఏం అనుకుంటాం.. మమ్మల్ని అంత తక్కువ అంచనా వేయద్దు. ఆంటీ మీ యిద్దరి గురించి ఎంత చక్కగా విపులీకరించి రాశారో, ఆవిడ సంస్కారం, భావుకత, పరిజ్ఞానం, కవిహృదయం ఆమె పంపించిన ఇమెయిల్‌తోటే అర్థం అయింది. అంత గొప్ప స్నేహితురాలు మీకు దొరకడం మీ అదృష్టం అంటాను''

''కానీ శరత్, మా స్నేహాన్ని ఎంత మంది అర్థం చేసుకోగలరంటావు?''

''అదంతా వదిలేయండి నాన్న, యింకోరి గురించి మీకనవసరం. మీ భావాలు పంచుకుంటూ మనసువిప్పి మాట్లాడుకుని మీ వంటరి తనంలో పాలు పంచుకునే మిత్రురాలిని వదులుకోకండి. నాన్నగారూ.. యింకో విషయం - మీరు, ఆమె కావాలంటే, లోకం జంకువుంటే, పెళ్లి చేసుకున్నా మేం సంతోషిస్తాం'' శరణ్య అంది.

''వద్దు.. వద్దు పెళ్లి అనేసరికి హక్కులు బాధ్యతలు.. ఈ వయసులో ఆ బంధాలు వద్దనుకున్నాం''

''అయితే సరే! ఆవిడ్ని హృదయపూర్వకంగా యింట్లోకి ఆహ్వానించండి. మిమ్మల్ని చూడడానికోసం అయినా ఈ శలవుల్లో తప్పకుండా వస్తాం'' యిద్దరూ ఒకేసారి అన్నారు. బైబై చెపుతూ.. ఆయన ఫోనుపెట్టి వెనక్కి తిరిగేసరికి కాంతమ్మ నర్సమ్మ నిలబడి ఏదో చెప్పాలని ఆరాటపడ్డారు. ''ఏమిటి కాంతమ్మగారూ ఏం కావాలి'' కాస్త ఆశ్చర్యంగా ఆడిగారాయన. ఆవిడ కాస్త. జంకుతూ తలదించుకుని

''బాబూగారూ.. మేమో మాట చెపితే ఏం అనుకోరు గదా, చూడండి బాబుగారు.. ఏణ్ణార్థం నుంచి యిక్కడ వుండి మీ మంచి చెడ్డా చూస్తూ యింట్లో మనిషిలా వున్నను. నర్సమ్మ అయితే గత పదిహేనేళ్ల నుంచి మీ దగ్గర పనిచేస్తోంది. ఆ చనువుతో మీతో ఓ మాట చెప్పాలిని...'' సందేహిస్తూ ఆగింది. కొంపదీసి యిద్దరూ పనిమానేస్తాం ఆవిడ యీ యింట్లో వుంటే అంటారా అన్న భయం ఒక్క క్షణం కనిపించింది.

''ఫరవాలేదు చెప్పండి''

''బాబుగారూ, యింట్లో వున్నక జరుగుతున్నవి తెలియకుండా ఉండవు. వద్దనుకున్నా కొన్ని మాటలు చెవిన పడకాపోవు. సంస్కృతి అమ్మ వచ్చిందగ్గర నుంచి ఆవిడ ఎంత మంచిమనిషూ రెండు రోజుల్లోనే అర్థం అయింది. ఆవిడ యిక్కడ వుందామన్న ఆలోచనతో వచ్చారని, మీరే నలుగురూ ఏం అంటారో నన్న భయంతో వున్నారన్నది మాకు అర్థం అయింది. బాబూ వెధవలోకం ఏమనుకుంటే మీకేం బాబూ, మీ పిల్లలూ సంతోషంగా వప్పుకున్నాక యింకా ఆలోచన వద్దు. యింట్లో ఆవిడుంటే ఎంతో సందడిగా వుంది. మీకు తోడు నీడగా వుంటానని వచ్చిన ఆమెని వదులుకోవద్దు బాబూ''

''సరేలే ఆలోచిస్తున్నాను.. చూద్దాం'' అంటూ గదిలోకి వెళ్లిపోయారు.

★ ★ ★ ★ ★

తెల్లారి కాంతమ్మ గాబరాగా ''బాబుగారూ అమ్మగోరు గదిలోలేరు. ఆమె సామాన్లు లేవు. ఇదిగో యీ ఉత్తరం మాత్రం వుంది. కాఫీ యిద్దామని వెడితే లేరు బాబూ'' అరాటంగా అంది. తెల్లబోతూ ఉత్తరం అందుకున్నారు పార్థసారధి.

''పార్థసారధిగారూ – నేవెళ్లిపోతున్నాను. యిక్కడికి వచ్చి నేనెంత తప్పు చేశానో నిన్నటితో అర్థం అయింది. శ్రీరాముడంతటి ఏకపత్నీ వ్రతుడిగా మిగిలిపోవాలన్న నీ కోరికని నే కాదనలేదే! నీ శ్రీమతి స్థానం కోరలేదే! నే అడిగింది తోటిమనిషి తోడు! దానికోసం మీలో ఎన్ని అనుమానాలు, ఎంత సందిగ్ధత ఎంత ఆలోచన, ఎన్ని ప్రశ్నలు! నర్సమ్మ, కాంతమ్మల కున్నంతపాటి కన్సరన్ అయినా లేదే మీలో. మీ పిల్లలకున్నంత సంస్కారవంతమైన ఆలోచనే లేదే మీలో! పరిగెత్తి వచ్చి పిల్లలు వప్పుకున్నారు. నర్సమ్మ యిలా అంది, కాంతమ్మగారలా అంది అని సంబరంగా నా చేయిపట్టుకు ఊపుతూ అన్ని అడ్డంకులు తీరిపోయిన సంతోషం

నీలో చూడాలన్న నా ఆశ - ఆ రాత్రంతా నాతో మాట్లాడకుండా నీ ఆలోచనతో నీ గదిలో కూర్చుని యింకా యింకా సందిగ్ధంలో కొట్టుమిట్టాడుతున్న నిన్ను చూశాక, యింత పిరికి సగటు మనిషికోసమా నేను పరిగెత్తి వచ్చాను. ఎంత తప్పుగా అంచనా వేసాను అన్న భాధతో నా మనసు చిన్నపోయింది. రేపుమనం కల్సివుంటే ఎవరో ఏదో అన్నారు, ఎవరో నవ్వారు అంటూ నొచ్చుకుంటూ కూర్చుంటావేమో! యిలాంటి చోట నేను స్వేచ్ఛావాయువులు ఎలా పీల్చగలను? సగటు మగాడిననిపించుకున్నవు. పదిహేనురోజుల మీ ఆతిథ్యానికి ధన్యవాదాలు! శలవు.. సంస్కృతి''

ఉత్తరం చదివాక కలగాల్సినంత బాధ కలగకపోగా, మీదపడబోయే ఆపదేదో తప్పిందన్న భావనే కల్గింది ఆయనకి.

(ఆంధ్రభూమి వీక్లీ - మే, 2008)